

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa
Institut Latina & Graeca

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

**u kategoriji
LATINSKI JEZIK**

**za
STRUKOVNE ŠKOLE**

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	22
--	-----------

II. Gramatika:

	22
--	-----------

III. Stručni vokabular i civilizacija:

	22
--	-----------

Ukupni broj bodova:

	66
--	-----------

Članovi državnoga povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Gimnazija Eugena Kumičića Opatija

Opatija, 16. travnja 2015.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst na hrvatski jezik uz pomoć rječnika i komentara.

Athenis

Quintus, ubi navis ad molem¹ religata erat, in terram exiit processitque in oppidum, cauponam² quaerens. Mox cauponam invenit ubi vinum bibit et cibum sumpsit. Deinde viam iniit quae ad urbem ferebat³. Multi homines ad urbem festinantes viam frequentabant⁴. Multi muli, frumentum et alia onera ferentes, lente procedebant. Quintus eos praeteribat. Ad urbem ante noctem adventurus erat.

KOMENTAR:

¹ **moles, -is, f.** lukobran, gat

² **caupona, -ae, f.** krčma, gostionica

³ **fero, ferre, tuli, latum** voditi do, ići do (značenje se odnosi samo na ovu rečenicu)

⁴ **frequento, 1.** ispuniti, napuniti

PRIJEVOD: Prijevod napiši čitko i pisanim slovima!

	max 22
--	---------------

II. GRAMATIKA

1. Promijeni broj, stanje pa način zadanim glagolskim oblicima u lijevom stupcu.

glagol	s promjenom broja	s promjenom stanja	s promjenom načina
frangerem			
damus			

	max 6
--	-------

2. Promijeni broj svim riječima u zadanim rečenicama za koje je to moguće.

a) Invitabo medicum cum dolore sensero.

_____

b) Cito convalescet qui bene curatus erit.

_____

	max 4
--	-------

3. Dopuni rečenice odgovarajućim oblicima riječi u zagradama.

Inflammatio vesicae urinariae cystitis _____ (nominare – prezent). Causae cystitidis _____ (varius) sunt. Cystitis dividitur in cystitidem _____ (acutus) et cystitidem _____ (chronicus). Prognosis cystitidis acutae _____ (bonus) est, sed curatio cystitidis chronicae interdum sine _____ (effectus) est.

	max 6
--	-------

4. Imenuj sintaktičke konstrukcije, promijeni broj podcrtanim dijelovima rečenica i prevedi zadane rečenice.

a) Sanato vulnere cicatrix manet.

ime konstrukcije _____, promjena broja _____,
prijevod _____

b) Medicis aegroti curandi sunt.

ime konstrukcije _____, promjena broja _____
prijevod _____

	max 6
--	-------

	max 22
--	---------------

III. STRUČNI VOKABULAR I CIVILIZACIJA

1. Navedi latinske izraze.

- a) crveni vjetar _____
- b) upala želuca i crijeva _____
- c) vanjska upala _____
- d) razdor desnoga oka _____
- e) čir _____
- f) mliječni zub _____
- g) ošit _____
- h) suhi kašalj _____
- i) dugi mišić vrata _____
- j) cjepivo protiv bjesnoće _____

	max 10
--	--------

2. Navedi u punom obliku latinske riječi od kojih dolaze navedeni pojmovi. Glagolima je nužno navesti četiri osnovna oblika, a tražena vrsta riječi navedena je u zagradi.

- a) edem _____ (imenica)
- b) intravenozan _____ (pridjev)
- c) vizita _____ (glagol)
- d) doktor _____ (glagol)

	max 4
--	-------

3. Dopuni riječima koje nedostaju.

Latinski naziv za dio recepta u kojem se propisuje lijek je _____. Uputa ljekarniku u vezi s oblikom izrađivanja i izdavanja lijeka naziva se latinskim imenom _____, a uputa bolesnicima kako će uzeti lijek _____.

	max 3
--	-------

4. Prevedi na latinski jezik navedene izreke.

- a) Neznanje je majka drskosti. _____
- b) Najbolji je lijek mirovanje. _____
- c) Vjerujte iskusnome! _____

	max 3
--	-------

5. Navedi četiri tipa ljudske ličnosti prema humoralnoj teoriji Hipokrata i Galena.

_____ / _____ / _____ / _____

	max 1
--	-------

6. Dopuni riječju koja nedostaje.

Prema latinskoj izreci, odnosno riječima Katona Starijega, razoriti treba

_____.

	max 1
--	-------

	max 22
--	---------------

RJEŠENJA

I. PRIJEVOD

Quintus ...exiit	Kvinto je izišao	1
in terram	na kopno/ na zemlju,	1
ubi navis ad molem	gdje brod za lukobran	1
religata erat,	bijaše svezan ,	1
processitque in oppidum,	i ušao/ nastavio je u grad,	1
cauponam quaerens.	tražeći krčmu.	1
Mox cauponam invenit	Uskoro je našao krčmu	1
ubi vinum bibit	gdje je popio vino	1
et cibum sumpsit.	i uzeo/ pojeo hranu.	1
Deinde viam iniit	Zatim je stupio/ izišao na cestu	1
quae ferebat	koja je vodila	1
ad urbem.	do grada.	1
Multi homines	Mnogi ljudi,	1
ad urbem festinantes	koji su žurili u grad/ žureći u grad,	1
viam frequentabant.	ispunjavali su cestu.	1
Multi muli, ferentes	Mnoge mazge, koje su nosile/ noseći	1
frumentum et alia onera,	žito i drugi teret,	1
lente procedebant.	polako su išle naprijed.	1
Quintus eos praeteribat.	Kvinto ih je prestizao/ je išao mimo njih.	1
(Quintus) ad urbem	(Kvinto) do grada	1
ante noctem advenire	prije noći doći	1
cupiturus erat.	namjeravao je/ namjeravaše.	1

Prijevod: 22

II. GRAMATIKA

1. frangeremus, frangerer, frangebam/do, damur, demus 6
2. a) Invitabimus medicos/cum dolores senserimus. 4
b) Cito convalescent qui/bene curati erunt. 4
3. nominatur, variae, acutam, chronicam, bona, effectum/effectibus 6
4. a) ablativ apsolutni, sanatis vulneribus, Iako (Kad/Ako) je rana izliječena, ožiljak ostaje. 6
b) perifrastična konjugacija pasivna, aegrotus curandus est, Liječnici trebaju liječiti bolesnike. 6

Gramatika: 22

III. STRUČNI VOKABULAR I CIVILIZACIJA

1. a) erysipelas, b) gastroenteritis, c) inflammatio externa, d) ruptura oculi dextri, e) ulcus, f) dens lacteus, g) diaphragma, h) tussis sicca, i) musculus longus colli, j) vaccinum rabiei 10
2. a) oedema, -atis, n., b) intravenosus, 3, c) visito, 1. visitavi, visitatum, d) doceo, 2. docui, doctum 4
3. ordinatio, subscriptio, signatura
4. a) Inscitia mater arrogantiae. 3
b) Optimum medicamentum quies est. 3
c) Experto credite! 3
5. flegmatik, kolerik, melankolik, sangvinik 4
6. Kartagu 1

Stručni vokabular i civilizacija: 22

Ukupno: 66